

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibvs Cvram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorvm, 1609

30. Cap. De Tegendo & detegendo secretum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

ctu vsurario, & de quouis illicito. *Quartum*, retinebit protocollum de instrumentis datus. *Quintum*, erit fidelis ei, à quo creatus notarius. *Sextum*, nullo amore, odio, spe, vel timore, officio suo abutetur.

Tertia Conclusio. Notarius peccat, quando rogatus ab aliquo, vt det sibi instrumentum, quod dare tenetur, non dat, aut occultat alicui instrumentum necessarium, aut rumpit, laecerat, & delet, nec non etiam si falsos testes scienter recipit: vel scripturam radit in alicuius damnum, & alterius fauorem.

Quarta Conclusio. Notarius mortaliter delinquit si excipit, & in publica forma scribit statutum, vt soluantur vsuræ, aut soluta non repetantur, & est excommunicatus. *Clement. 1. de vsuris*, eadem est ratio, si in publicam formam redigit statuta contra libertatem Ecclesiasticam, cap. Graue, de sentent. excommunicat.

CAPVT XXX.

DE TEGENDO ET DETEGENDO SECRETUM.

DE materia secreti doctissime Dominicus Sotus libellum conscripsit, & Nauarra agit in d. cap. Inter verba. conclus. 6. & in cap. Sacer-

Sacerdos. de pœnit. d. 6. & in Manuali, cap. 18.
à num. 51.

Secretum est quod à nemine: vel à tam paucis scitur, quod neque est famosum, neque notorium. *Secretum quid sit.*

Secretum est duplex. Vnum, quod ex sua natura solum ab vno sciri potest; quales sunt cogitationes, & actus hominis interiores. Aliud, quod à pluribus sciri potest, quamuis actu non sciatur, vt sunt actus exteriores, qui neque famosi, neque manifesti sunt. *Secretum duplex.*

Triplex est secreti posterioris gradus. Quoddam enim est secretum confessionis, quo omnia continentur, quæ sigillo sacramentalis confessionis clauduntur. Secundum est extra confessionem, quando homo cognoscit peccatū occultū alterius, cuius reuelatio nocet proximo in anima, corpore, honore, fama, aut fortuna. Tertium, cuius celatio à sciente expressè, vel tacitè promissa est. Expressè quando aliquis promittit se celaturum: Ad quem gradum pertinet, quando quis prudenter alteri, vel vt patri, aut prælato, aperit, aut vt consiliū capiat. Tacitè, quando ex modo dicendi colligit, quod quis velit seruari in secreto à sciēte.

Prima Conclusio. Quicumque sub sigillo confessionis sacramentalis aliquod crimen occultum cognoscit, non potest illud reuelare absque grauissimo peccato, nisi fiat ex iusta causa cum licentia confitentis, & hic gradus se-

Hh 3 creto-

cretorum omnibus fortius ligat. De hac materia latius dictum in prima parte, de Confessione.

Secunda Conclusio. Quando aliquis eam sacramentalem confessionem dicit alicui, hoc tibi dico sub confessione, non tenetur aliquis sub sigillo confessionis celare, licet teneatur sub secreto naturæ. Innocent. Panormitan. & communis opinio in cap. Omnis. de penitent. & remission. prope finem. Nauarr. in d. cap. Sacerdos. num. 39. & alij alibi. Quia sigillum confessionis tantum obligat, quando quis sacramentaliter confitetur.

Tertia Conclusio. Quando alicuius peccatum occultum est, cuius reuelatio nocet animæ, corpori, famæ, aut bonis proximi, si quis reuelat non seruatis seruandis, mortaliter peccat quia agit contra charitatem, & violat præcepta Decalogi, de non nocendo proximo.

Quarta Conclusio. Quando aliquis promittit seruare secreta, quæ proderet non tenetur, nullo modo potest proderet etiam ad præceptum superioris: Quia iuris naturæ est seruare secretum, quod committitur. Proverb. ii. Qui ambulat fraudulentè, reuelat arcana. Qui autem fidelis est, seruat amici committitur. capit. Qui ambulat. 5. quæst. 5. & ex parte promissi nascitur etiam obligatio: quia seruare fidem est etiam iuris naturæ: Vide Nauarr. in d. capit. Sacerdos. Si autem mani-

festi-

festatio paruum & leue damnum inferat, est tantum veniale peccatum reuelare. Caietan. 2.2. qu. 70. artic. 1. Sotus de iustit. & Iure. libr. 5. q. 7. artic. 1. Nauarr. in Manuali. cap. d. nu. 62. & alibi.

Quinta Conclusio. Quando alicui committuntur secreta, quæ statim homo cum sciuerit reuelare tenetur, utpote, quia sunt in corruptionem multitudinis spiritualem, vel corporalem, vel in graue damnum alicuius personæ, si fama proximi per correctionem fraternam conseruari non potest; nec malum verisimiliter impedire valet. sciens tenetur propalare testificando, denunciando, aut alio modo; nec contra hoc per secreti commissionem potest obligari. S. Thom. 2.2. quæst. 70. artic. 1. ad. 2. Sotus loc. cit. Alphons. Castrens. lib. 2. de iusta hæreticorum punitione. capit. 25. & alij alibi.

Ex dictis in primis infertur eum mortaliter peccare, qui aliorum referat literas, aut scripturas, quando ex hoc notabiliter in aliquo proximus læditur: Quod si quis autem ex consensu expresso, aut præsumpto eius, ad quem mittuntur, aperiat, non peccat. Simile est iudicium, quando auctoritatem habens, ut pater in filium: Superior religionis in subditos, suorum literas aperiant & legunt. Deinde deducitur, eum etiam grauissimè peccare, qui libellum aut scripta fa-

mosa in aliquem inuenta publicat; talia enim quis simul ac reperit tenetur abscondere, aut rumpere, iuxta l. i. Cod. de libellis famosis.

CAPVT XXXI.

DE MENDACIO.

INTER peccata verborum frequentissimū est mendacium, ideò de eo nunc agendum, nam de alijs scilicet, susurratione, murmuratione, maledictione, blasphemia, detractione, & similibus actum est in secunda parte, quia dicta relata sunt inter filias vitiorum capitulum.

De mendacio legendi S. Thom. 2. 2. quæst. 110. Summistæ in verb. Mendacium. Nauarr. in Manuali, cap. 18. num. 3. & in cap. Humane aures. 22. quæst. 5.

*Mendaciū
quid sit.*

Mendacium est falsa vocis significatio, cum intentione fallendi.

Requiritur ergo ad rationem mendacij, vt quis enunciet falsum cum intentione dicendi falsum. Quod autem additur (cum intentione fallendi) spectat ad perfectionem & maiorem grauitatem mendacij. Nominatur mendaciū ex eo, quod contra mentem dicitur. Ex dictis infertur eum, qui falsum dicit credens esse verum formaliter non mentiri, licet materialiter falsum dicat.

Men-